

Ny Bokin'i Daniela — Isa Fito amby Fitopolo

Ny Tenon'ny Faminaniana: Fampiharihariana ireo Fahavetavetana Efatra ao amin'ny Ezeiela Toko Faha-Valo sy ny Heviny ao amin'ny Vanim-potoana Maoderina

Jeff Pippenger
2024-02-04

Ny fahavetavetana efatra ao amin'ny Ezeiela toko faha-valo dia maneho ny taranaka efatra amin'ny Isiraely maoderina, ary ny fiandohan'ny Isiraely maoderina dia nosoloan-tandindona tamin'ny fiandohan'ny Isiraely fahiny. Samy mijoro ho vavolombelona ireo tantara roa momba ny fiandohana ireo ny amin'ny fiakaran'ny Isiraely maoderina eo amin'ily lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela. Ireo fiandohana roa an'ny Isiraely, dia ny fahiny ara-bakiteny sy ny maoderina ara-panahy, dia voamarina amin'ny tantaran'ny fiandohan'ny fanjakan'i Isiraely tany avaratra rehefa nisaraka tamin'i Joda izy.

Rehefa nanangana ilay zanak'omby volamena i Isiraely fahiny, dia vao avy nivoaka avy tany Egipta izy ireo ho fahatanterahan'ny faminaniana nanambara fa hataon'Andriamanitra fanjakana izy. Ny tantaran'i Jeroboama, mpanjaka voalohany tamin'ny fanjakan'i Isiraely tany avaratra, dia ahitana ireo toetra ireo indrindra. Nandositra nankany Egipta i Jeroboama noho ny fahatezeran'i Solomona. Nomen'i Ahia mpaminany fampanantenana ara-paminaniana izy fa hatao mpanjaka hanapaka ny foko folo amin'ny roa ambin'ny folo. Talohan'ny nahatanterahan'ny faminaniana dia handositra nankany Egipta i Jeroboama mba hampisaraka toerana eo aminy sy Solomona, mandra-pahafatin'i Solomona.

Ary tamin'izany andro izany, raha nivoaka avy tany Jerosalema Jeroboama, dia hitan'i Ahia mpaminany Silonita teny an-dalana izy; ary i Ahia nitafy lamba vaovao; ary izy roa lahy ihany no tao an-tsaha. Dia noraisin'i Ahia ilay lamba vaovao izay teny aminy ka notriatriariny ho roa ambin'ny folo; ary hoy izy tamin'i Jeroboama: Makà tapa-polo ho anao; fa izao no lazain'i Jehovah, Andriamanitra ny Isiraely: Indro, hotriatriariko hiala amin'ny tanan'i Solomona ny fanjakana ka homeko anao ny fokom-polo; (fa foko iray no havelako ho azy noho ny amin'i Davida mpanompoko sy noho ny amin'i Jerosalema, ilay tanàna izay nofidiko tamin'ny firenen'Isiraely rehetra;) satria efa nahafy Ahy izy ka niankohoka tamin'i Astarta, andriamanibavin'ny Sidoniana, sy Kemosa, andriamanitra ny Moabita, ary Milkoma, andriamanitra ny taranak'i Amona, ka tsy nandeha tamin'ny lalako hanao izay mahitsy eo imasoko, na hitandrina ny didiko sy ny fitsipiko, tahaka an'i Davida rainy. Kanefa tsy halaiko eo an-tanany ny fanjakana rehetra; fa hataoko mpanapaka izy amin'ny andro rehetra hiainany noho ny amin'i Davida mpanompoko, izay nofidiko, satria nitandrina ny didiko sy ny fitsipiko izy. Fa halaiko eo an-tanan'ny zanany ny fanjakana ka homeko anao, dia ny fokom-polo. Ary ny zanany kosa homeko foko iray, mba hananan'i Davida mpanompoko jiro mandrakariva eo anatrehako ao Jerosalema, ilay tanàna izay nofidiko hametrahako ny anarako.

Dia hovalako aho, ary hanjaka araka izay rehetra irin'ny fanahinao ianao, ka ho mpanjaka amin'ny Isiraely. Ary izao no hitranga: raha hihaino izay rehetra andidiako anao ianao, ka handeha amin'ny lalako, ary hanao izay mahitsy eo imasoko, hitandrina ny didiko sy ny lalako, tahaka izay nataon'i Davida mpanompoko, dia homba anao Aho ka hanorina ho anao taranaka mafy orina, tahaka izay naoriko ho an'i Davida, ary homeko anao ny Isiraely. Ary noho izany dia hampahoriako ny taranak'i Davida, nefa tsy ho mandrakizay. Koa nitady hamono an'i Jeroboama Solomona. Ary Jeroboama niainga ka nandositra nankany Egipta, ho any amin'i Sisaka, mpanjakan'i Egipta, ary tany Egipta izy mandra-pahafatin'i Solomona. Ary ny sisa amin'ny asan'i Solomona sy izay rehetra nataony ary ny fahendreny, tsy efa voasoratra ao amin'ny bokin'ny tantaran'i Solomona va? Ary efa-polo taona no andro nanjakan'i Solomona tany Jerosalema tamin'ny Isiraely rehetra. Ary Solomona lasa nodimandry any amin'ny razany ka nalevina tao an-tanànan'i Davida rainy; ary Rehoboama zanany no nanjaka nandimby azy. 1 Mpanjaka 11:28–43.

Tamin'ny nahafatesan'i Solomona mpanjaka dia tsy maintsy hozaraina ny fanjakana, ary Jeroboama no tokony ho mpanjaka hanjaka amin'ireo foko folo tany avaratra; ary ny zanak'i Solomona, dia Rehoboama, no tokony ho mpanjaka tao Jerosalema. Talohan'ny nisian'ny fizarazarana teo amin'ireo foko anefa, dia nilaina ny nivoahan'i Jeroboama avy tany Egipta.

Ary Roboama nankany Sikema; fa ny Isiraely rehetra dia tonga tany Sikema mba hampanjaka azy. Ary nony ren'i Jeroboama, zanak'i Nebata, izany, raha mbola tany Egipta izy, (fa nandositra tsy ho eo anatrehan'i Solomona mpanjaka izy, ary Jeroboama nonina tany Egipta;) dia naniraka olona izy ireo ka niantso azy. Ary tonga Jeroboama sy ny fianongan'ny Isiraely rehetra, ka niteny tamin'i Roboama hoe: Ny rainao nanamafy ny zioganay; koa ankehitriny, mba ahenao ny fanompoana mafy nataon-drainao sy ny zioga mavesatra napetrany taminay, dia hanompo anao izahay. Ary hoy izy taminy: Mialà aloha hateloana, dia miverena aty amiko indray. Dia niala ny vahoaka. 1 Mpanjaka 12:1–5.

Ny tantaran'ny fomba nanaovan'i Rehoboama tamin-kadalana nandritra ireo telo andro dia mametraka ny tsiny amin'ny fandavany tamim-pahadalana ny torohevitra ny anti-panahy; nefa efa nambara mialoha ny fisarahan'ny fokony, ka noho izany dia tsy maintsy ho tonga izany na tamin'ny fomba ahoana na tamin'ny fomba ahoana. Tsara homarihina eto, ho an'ny lahatsoratra iray any aoriana, fa ny fizotry ny fisarahana dia voafaritra manokana ho telo andro. Ireo fanjakana roa ireo dia tonga fanjakana iray indray mandritra ny tantaran'ny Millerita, ary rehefa tonga fanjakana iray ny foko avaratra sy ny foko atsimo ao anatin'ny tantaran'ny Millerita, izay vanim-potoanan'ny fahatongavan'ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy toka faha-14. Ireo anjely telo ireo tao amin'ny tantaran'ny Millerita dia nohamarinina tamin'ny alalan'ireo telo andro nanaovan'i Rehoboama fanapahan-kevitra. Ireo enina amby efa-polo taona ireo, izay nahatongavan'ireo anjely telo nanomboka tamin'ny 1798 ka hatramin'ny 1844, dia ireo telo andro ara-tandindona ihany koa, izay nolazain'i Kristy tao amin'ny Jaona toka faha-2 fa ilaina mba hananganany indray tempoly rava; saingy io ampahany amin'ny fianarana io dia ho an'ny lahatsoratra iray any aoriana.

Rehefa nomen'i Rehoboama tamin'ny fomba adaladala tamin'ny faran'ny telo andro, dia nizarazara ny fanjakana.

Koa rehefa hitan'ny Isiraely rehetra fa tsy nihaino azy ny mpanjaka, dia namaly ny mpanjaka ny vahoaka ka nanao hoe: Inona no anjarantsika amin'i Davida? Ary tsy manana lova amin'ny zanak'i Jese isika; samia mody any an-dainy avy, ry Isiraely ô; ankehitriny, tandremo ny tranonao, ry Davida. Dia samy lasa nankany amin'ny lainy ny Isiraely. Fa ny amin'ny Zanak'Isiraely izay nonina tany amin'ny tanànan'ny Joda, dia Roboama no nanjaka taminy. Ary ny mpanjaka Roboama naniraka an'i Adorama, izay lehiben'ny hetra; fa notorahan'ny Isiraely rehetra vato izy ka maty. Koa dia nanao faingana ny mpanjaka Roboama hiakatra ho eo amin'ny kalesiny handositra ho any Jerosalema. Dia nikomy tamin'ny taranak'i Davida ny Isiraely mandraka androany. Ary rehefa ren'ny Isiraely rehetra fa efa tafaverina Jeroboama, dia naniraka izy ka nampaka azy ho ao amin'ny fiangonana, ary nanao azy ho mpanjaka amin'ny Isiraely rehetra; ka tsy nisy nanaraka ny taranak'i Davida afa-tsy ny firenen'i Joda ihany. 1 Mpanjaka 12:16–20.

Ny faminiana fa homena fanjakana i Jeroboama dia efa tanteraka, ary tanteraka izany tamin'ny fotoana nivoahany avy tany Egypta. Noho ny fialonany satria tao an-tanànan'i Jerosalema no nisy ny fitoeran'Andriamanitra masina, dia ilay tanàna izay nofidin'Andriamanitra hampitoerany ny anarany, dia nikasa hanangana tahaka sandoka amin'ny fitoerana masina sy ny fisoronana ary ny fanompoam-pivavahana izay voatendry hotanterahina any Jerosalema irery ihany i Jeroboama. Ny asan'i Jeroboama tamin'ny fananganana rafitra sandokan'ny fanompoam-pivavahana tao amin'ireo foko folo tany avaratra dia mifanandrify mivantana amin'ny fikomian'i Arona sy ny zanak'omby volamena, ka noho izany dia manome vavolombelona hafa koa, tsy momba ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela ihany, fa momba ny fikomiana tamin'ny 1863 koa.

Ary hoy Jeroboama tao am-pony hoe: Ankehitriny dia hiverina ho amin'ny taranak'i Davida ny fanjakana; raha miakatra ity firenena ity hanao fanatitra ao an-tranon'i Jehovah any Jerosalema, dia hiverina indray ho amin'ny tompony, dia amin'i Rehoboama mpanjakan'ny Joda, ny fon'ity firenena ity; ka hovooiny aho, ary hiverina indray ho any amin'i Rehoboama mpanjakan'ny Joda izy. Koa nisaina hevitra ny mpanjaka, dia nanao zanak'omby volamena roa ka nanao taminy hoe: Be loatra ho anareo ny miakatra any Jerosalema; indreo andriamanitrao, ry Isiraely, izay nitondra anao niakatra avy tany amin'ny tany Egypta. Ary ny anankiray napetrany tao Betela, ary ny anankiray kosa nataony tao Dana. Dia tonga ota izany zavatra izany; fa ny olona dia nandeha hiankohoka teo anoloan'ny anankiray, hatrany Dana aza. Ary nanao trano fivavahana teny amin'ny fitoerana avo izy, sady nanendry mpisorona avy tamin'ny sarambabem-bahoaka, izay tsy mba avy tamin'ny taranak'i Levy. Ary Jeroboama nanao andro firavoravoana tamin'ny volana fahavalo, tamin'ny andro fahadimy ambin'ny folo amin'ny volana, tahaka ny andro firavoravoana any Joda; ary nanolotra teo ambonin'ny alitara izy. Dia toy izany no nataony tao Betela, tamin'ny nanaovany fanatitra ho an'ireo zanak'omby izay nataony; ary nametraka tao Betela ireo mpisoron'ny fitoerana avo izay nataony izy. Koa nanolotra teo ambonin'ny alitara izay nataony tao Betela izy tamin'ny andro fahadimy ambin'ny folo amin'ny volana fahavalo, dia tamin'ny volana izay noforoniny avy tamin'ny fony ihany; ary nanao andro firavoravoana ho an'ny Zanak'Isiraely izy; dia nanolotra teo ambonin'ny alitara izy ka nandoro ditin-kazo manitra. 1 Mpanjaka 12:26–33.

Ny fikomian'i Jeroboama dia manome tsipika hafa amin'ny fahamarinana hapetraka eo ambonin'ny fikomian'i Arona, ny fikomian'ilay tandroka Protestanta tamin'ny 1863, ary ny

fikomian'ily tandroka Repoblikana amin'ily lalàn'ny Alahady ho avy tsy ho ela; ary amin'ny fanaovana izany dia manitatra ny fijoroana vavolombelona ara-paminaniana izany. Tamin'ny fikomian'ny zanak'omby volamenan'i Arona dia novan'ny Tompo ny fomba voatendry hifidianana ny fisoronana.

Talohan'ny fikomiana dia ny lahimatoa tamin'ny foko rehetra no voatendry hiditra amin'ny fisoronana. Kanefa, tamin'ny fikomiana momba ilay zanak'omby volamena tamin'ny andron'i Arona, ny fokon'i Levy irery ihany no nijanona niaraka tamin'i Mosesy. Noho izany antony izany dia novan'Andriamanitra ny fomba voatendry hanomezana lehilahy ho amin'ny fisoronana, ka hatramin'izay fotoana izay dia ny taranak'i Levy ihany no namorona ny fisoronana.

Ary rehefa hitan'i Mosesy fa nitanjaka ny vahoaka (fa Arona no nampitanjaka azy ireo ho amin'ny henatra teo anatrehan'ny fahavalony), dia nitsangana teo am-bavahadin'ny toby Mosesy ka nanao hoe: Iza no momba an'i Jehovah? aoka hanatona ahy izy. Ary ny zanak'i Levy rehetra dia nivory teo aminy. Dia hoy izy taminy: Izao no lazain'i Jehovah, Andriamanitra ny Isiraely: Samia misikina ny sabany eo am-balahany, ka mandehana miditra sy mivoaka hatramin'ny vavahady ka hatramin'ny vavahady manerana ny toby, ary vonoy ny samy rahalahiny avy, sy ny samy sakaizany avy, ary ny samy namany avy. Ary ny zanak'i Levy dia nanao araka ny tenin'i Mosesy; ka lavo tamin'ny vahoaka tamin'izany andro izany tokony ho telo arivo lahy. Eksodosy 32:25–28.

I Jeroboama dia nanao sandoka ny asa izay efa vitan'Andriamanitra tao amin'ny fikomian'i Arona, raha nanangana fisoronana vaovao avy tamin'ny firenen'i Levy Andriamanitra; fa Jeroboama dia “nanao mpisorona tamin'ny sarambaben'ny olona, izay tsy mba avy tamin'ny taranak'i Levy.” Ny fikomiana teo am-piandohan'ny fanjakan'ny foko folo tany avaratra dia mifanandrify amin'ny fikomian'i Arona sy ireo adala nandihy. Niseho izany fikomiana izany taorian'ny nivoahana avy tany Egipta, ho fahatanterahan'ny faminaniana izay nampanantena fa haorina ny fanjakana iray. Tamin'ireo tranga roa ireo dia natsangana ny fisoronana vaovao, izay fiovana tamin'ny filaharana teo aloha momba ny fifantenana mpisorona.

Naverina indray ny fikomian'i Arona tamin'ily zanak'omby volamena, kanefa nohamafisin'i Jeroboama izany, satria nanao zanak'omby volamena roa izy ka nametraka izany tao amin'ny tanàna roa. Ny tanànan'i Dana dia maneho ny fahaizam-pitondrana ara-panjakana, satria Dana dia midika hoe “mitsara”; ary ny tanànan'i Betela dia maneho ny fahaizam-pitondrana ara-pianganana, satria Betela dia midika hoe “tranon'Andriamanitra”. Ireo zanak'omby volamena ireo dia nitondra ilay tandindona mitovy tamin'ny zanak'omby nataon'i Arona, nefa nisy fanampin'ny porofo momba ny firaisan'ny Fiangonana sy ny Fanjakana araka izay asehon'ireo tanàna roa. Ny zanak'omby dia endrika ambony indrindra tamin'ny fanatitra jentilisa, ka noho izany dia maneho fanatitra sandoka an'i Kristy. Ny volamena dia tandindon'i Babylona, ary ilay zanak'omby dia sarin'ny bibidia. Tahaka ny nanendren'i Arona andro sandoka hivavahana, no nanendren'i Jeroboama fety koa, ary nataony izay hahazoana antoka fa ny datin'ily fety dia tsy hifanaraka amin'ny fotoan'ny fanompoam-pivavahana marina tao Jerosalema.

Ny singa rehetra amin'ily lalàn'ny Alahady ho avy tsy ho ela dia aseho ao amin'ny fijoroana vavolombelon'i Jeroboama momba ny fikomiana; ny fanatitra sandoka (zanak'omby), ny Kristy

sandoka (ny alitara), ny sarin'ny bibidia (firaisan'ny Fiangonana sy ny Fanjakana), ny andro sandokan'ny fanompoam-pivavahana (Alahady), ary ny fisoronana sandoka.

Ny fiandohan'ny Isiraely fahiny, ny fiandohan'ireo foko folo tany avaratra amin'ny maha-fanjakana azy, ary ny fiandohan'ny Advantisma, dia samy mitondra ireo singa ara-paminaniana mitovy avokoa; ary miaraka izy ireo no manondro ireo singa ara-paminaniana momba ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela. Ny Isiraely fahiny dia nivoaka avy tamin'ny fanandevozana tany Egypta; Jeroboama dia nivoaka avy tany Egypta, izay nandositra mba handositra ny fanenjehan'i Solomona; ary ny Advantisma Millerita dia vao avy nivoaka tamin'ny fanandevozana nentin'ny fahefan'ny papa.

Ny fisoronam-pisoronana avy amin'i Levy dia naorina tamin'ny fotoan'ny fikomian'i Arona; ny fisoronana sandoka nataon'ny olona ambany indrindra dia naorina tamin'ny fijoroana ho vavolombelon'i Jeroboama; ary rehefa nanao fanekena tamin'ny Adventisma Millerita ny Tompo, araka an'i Petera, ny Millerita dia “tarana voafidy, fisoronam-panjakana, firenena masina, vahoaka voatokana manokana; mba hanehoanareo ny fiderana Ilay niantso anareo hiala tamin'ny maizina ho amin'ny fahazavany mahagaga.” Ny fahazavana izay niantsoana ny Millerita ho amin'izany dia ny fahazavan'ireo vatosoa an'i Miller, izay naseho teo ambonin'ny takelaka roa an'i Habakoka, ka efa voasolo tandindona mialoha teo amin'ny tantaran'ny fikomian'i Arona tamin'ny takelaka roa nisy ny Didy Folo. Ary ny maizina izay niantsoana azy ireo hivoahana dia ny Andro Maizina tamin'ny fitondran'ny papa, izay efa voasolo tandindona tamin'ny haizin'ny fanandevozana tany Egypta.

Rehefa natsangan'i Kristy indray ny tempoly izay nohitsakitsahin'ny fanompoan-tsampy sy ny fahefan'ny papa, dia nataony izany tao anatin'ny enina amby efapolo taona, nanomboka tamin'ny 1798 ka hatramin'ny 1844. Rehefa naoriny ny tempoly, dia tonga tampoka tao amin'ny tempoliny Izy, amin'ny maha-Iraky ny Fanekena Azy, tamin'ny 22 Oktobra 1844; fa efa natsangany ny tempoly izay nohitsakitsahina sy noravana, ary nodioviny koa ny fisoronana iray izay nasehon'ny firenen'i Levy.

Fa iza no mahazaka ny andro fihaviany? ary iza no hahatanty raha hiseho Izy? fa tahaka ny afon'ny mpandrendrika metaly Izy, ary tahaka ny savonin'ny mpanadio lamba; ary hipetraka Izy tahaka ny mpandrendrika sy mpanadio volafotsy; ary hodiovin'ny taranak'i Levy, sady hotsarahiny tahaka ny volamena sy ny volafotsy izy, mba hanaterany fanatitra ho an'i Jehovah amin'ny fahamarinana. Ary amin'izay dia ho sitrak'i Jehovah ny fanatitr'i Joda sy Jerosalema, tahaka ny tamin'ny andro fahiny sy tahaka ny tamin'ny taona taloha. Malakia 3:2-4.

Tamin'ny 22 Oktobra 1844 dia tonga tampoka tao amin'ny tempoliny Kristy ka niditra tao amin'ny fanekena niaraka tamin'ny vahoaka iray izay nasehon'ny fisoronana Levita; kanefa tamin'ny 1863 dia naverin'izy ireo indray ny fikomian'i Arona, ary ny fisoronana Millerita dia niova ho amin'ny fisoronana Laodikia, araka ny asehon'ny fisoronan'i Jeroboama, dia ny fisoronan'ny olona ambany indrindra, sy ireo adala mpandihy tamin'ny andron'i Arona. Kanefa ny fijoroana vavolombelon'ny fikomian'i Jeroboama dia manana fijoroana vavolombelona lehibe kokoa momba ny fikomiana tamin'ny 1863. Rehefa nanorina ny rafitra sandoka fanompoam-pivavahana i Jeroboama dia nisy

mpaminany iray avy tany Jerosalema nirahina hananatra ny fikomian'i Jeroboama, tahaka ny nitarihana ny Advantisma Millerita hanaiky ny Sabatan'ny Didy Folo ho andro fitsaharana.

Rehefa neken'ny Advantisma ny fahazavan'ny anjely fahatelo sy ny fitoerana masina, dia tonga fananarana ho an'ireo Protestanta izay nandà ny fahazavana nitombo avy amin'ny fanokafana ny voaisy tombo-kase, izay nanomboka tamin'ny fotoan'ny farany tamin'ny taona 1798, izy. Tahaka ny nanadinoan'ny Isiraely fahiny ny Sabata fony izy tao anatin'ny fanandevozana ejipsianina, dia hadinon'ny fiangonana tany an-efitra koa ny Sabata, raha tonga ny taona 1798. Ny fahazavana nitombo avy amin'ny hafatry ny ora fitsarana izay nentin'ny Millerita dia nitarika tamin'ny farany ho amin'ny fitoerana masina sy ny lalàn'Andriamanitra.

Io fahazavana io dia tonga tamin'ny 22 Oktobra 1844, ary naneho fananarana ny amin'ny fanompoam-pivavahana sandoka ho an'ireo izay efa nantsoina hivoaka tanteraka hiala amin'ny fampianaran-diso avy amin'ny Katolisisma. Ny fanompoana ny masoandro no mariky ny fahefan'ny Katolisisma eo ambonin'ireo fiangonana izay niverina teo ambany fiahiany. Izany fananarana izany dia aseho amin'ny fanokanana nataon'i Jeroboama ny rafitra sandokany amin'ny fanompoam-pivavahana.

Ary Jeroboama nanendry andro firavoravoana tamin'ny volana fahavalo, tamin'ny andro fahadimy ambin'ny folo amin'ny volana, tahaka ny andro firavoravoana izay any Joda, ary nanatitra teo ambonin'ny alitara izy. Dia toy izany no nataony tany Betela, ka namono zavatra hatao fanatitra ho an'ireo zanak'omby izay nataony; ary napetrany tao Betela ny mpisoron'ny fitoerana avo izay nataony. Dia nanatitra teo ambonin'ny alitara izay nataony tao Betela izy tamin'ny andro fahadimy ambin'ny folo amin'ny volana fahavalo, dia tamin'ilay volana noforonin'ny fony ihany; ary nanendry andro firavoravoana ho an'ny zanak'Isiraely izy; ary nanatitra teo ambonin'ny alitara izy ka nandoro ditin-kazo manitra. Ary, indro, nisy lehilahin'Andriamanitra tonga avy tany Joda ho any Betela tamin'ny tenin'i Jehovah; ary Jeroboama nitsangana teo anilan'ny alitara handoro ditin-kazo manitra. Ary niantso mafy hanohitra ny alitara tamin'ny tenin'i Jehovah izy ka nanao hoe: Ry alitara, alitara ô, izao no lazain'i Jehovah: Indro, hisy zaza hateraka ho an'ny taranak'i Davida, Josia no anarany; ary eo amboninao no hanaterany ny mpisoron'ny fitoerana avo izay mandoro ditin-kazo manitra eo amboninao, ary taolan'olona no hodorana eo amboninao. Ary nanome famantarana izy tamin'izany andro izany ka nanao hoe: Izao no famantarana izay nolazain'i Jehovah: Indro, hitresaka ny alitara, ary ny lavenona izay eo amboniny dia hararaka. Ary rehefa ren'i Jeroboama mpanjaka ny tenin'ilay lehilahin'Andriamanitra, izay niantso mafy hanohitra ny alitara tao Betela, dia naninjitra ny tanany hiala teo amin'ny alitara izy ka nanao hoe: Sambory izy.

Ary ny tanany izay naolony hanohitra azy dia nalazo, ka tsy azony nosintonina hiverina ho eo aminy intsony. Ary triatra koa ny alitara, ka raraka niala teo amin'ny alitara ny lavenona, araka ilay famantarana izay nomen'ilay lehilahin'Andriamanitra tamin'ny tenin'i Jehovah. Ary ny mpanjaka namaly ka nanao tamin'ilay lehilahin'Andriamanitra hoe: Masina ianao, mifona eo anatrehan'i Jehovah Andriamanitrao ankehitriny, ka mivavaha ho ahy, mba haverina ho ahy indray ny tanako. Dia nifona tamin'i Jehovah ilay lehilahin'Andriamanitra, ka naverina taminy indray ny tanan'ny mpanjaka, ary tonga tahaka ny teo aloha izy. Ary hoy ny mpanjaka

tamin'ily lehilahin'Andriamanitra: Andeha hiaraka amiko any an-trano, ka hamelombelona tena ianao, ary homeko valim-pitia. Fa hoy ilay lehilahin'Andriamanitra tamin'ny mpanjaka: Na dia homenao ahy aza ny antsasaky ny tranonao, dia tsy hiaraka aminao hiditra aho, sady tsy hihinana mofo na hisotro rano amin'ity tany ity; fa izao no nandidiana ahy tamin'ny tenin'i Jehovah hoe: Aza mihinana mofo, na misotro rano, ary aza miverina amin'ny lalana izay nandehananao. Dia nandeha tamin'ny lalana hafa izy ka tsy niverina tamin'ny lalana izay nahatongavany tany Betela. 1 Mpanjaka 12:32–13:10.

Miaraka amin'ny fikomian'ny zanak'omby volamena ao amin'ny fijoroana vavolombelon'i Arona sy Jeroboama, dia tafiditra ao amin'ny fijoroana vavolombelon'i Jeroboama koa ny fanokanana tena izy ny rafi-pivavahana sandoka izay natsangany. Io fanokanana io dia maneho ny fanavahana eo amin'ny fanompoam-pivavahana izay tokony hotanterahina tao Jerosalema sy ny rafitra hosoka natsangan'i Jeroboama. Hatramin'ny 1798 ka hatramin'ny 1844, ny Tompo dia namoaka ny olony hiala amin'ny aizina nateraky ny fitondran'ny papa ho ao amin'ily fahazavan'ny faminaniana mahagaga izay asehon'ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy 14. Nolavin'ireo fiangonana protestanta izany fahazavana izany, ary tamin'ny fanaovany izany dia tonga zanakavavin'ny Katolisisma izy ireo tamin'ny 1844.

Ny fanompoam-pivavahan'i Jeroboama dia tandindon'ny rafitra katolika amin'ny fanompoam-pivavahana, ary ao amin'ny tantarany ny fanjakan'i Isiraely avaratra dia maneho ny rafitra sandokan'ny Fivavahana Katolika izay nofidian'ny Protestanta tamin'ny tantara Millerita hitoerana. Ny tandindon'izany rafitra izany dia ny fanompoana ny masoandro.

Ny virijiny mahatoky sy hendry izay niditra tao amin'ny Toerana Masina Indrindra tamin'ny 22 Oktobra 1844 dia naneho fananarana ho an'ireo Protestanta izay vao avy niverina teo ambanin'ny herin'ny Katolisisma, ka tonga zanakavavin'i Roma. Tamin'ny fananganana ny rafitra sandokan'i Jeroboama momba ny fanompoam-pivavahana dia nisy mpaminany avy tany Joda tonga ka nananatra an'i Jeroboama, ka izany no naneho mialoha ireo virijiny mahatoky izay niditra tao amin'ny Toerana Masina Indrindra ary notarihina hahafantatra ny lalàn'Andriamanitra. Ny tantaran'io mpaminany io sy ny fananarany an'i Jeroboama dia tena mampahalala tokoa rehefa dinihina ny fikomiana tamin'ny 1863, kanefa tokony hiandry izany tantara izany mandra-pametrahana ny fiafarana miaraka amin'ny fiandohana.

Ny fiandohan'i Isiraely fahiny, ny fanjakan'i Jeroboama, ary Isiraely ankehitriny dia mifanaraka avokoa; ary miaraka izy ireo no manome vavolombelona telo momba ny fiafaran'ily bibidia avy amin'ny tany ao amin'ny Apokalypsy telo ambin'ny folo, amin'ily lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela. Ny mahatoky tamin'ny Adventisma Millerita tamin'ny 22 Oktobra 1844 dia tonga ilay tandroka Protestanta marina an'ily bibidia avy amin'ny tany, ary izany dia nataony tao amin'ny tantara izay nanomboka tamin'ny fotoan'ny farany tamin'ny 1798. Ny taona 1798 no fiandohan'ny fanjakana fahenina amin'ny faminanian'ny Baiboly, dia i Etazonia, ary ny fanorenana ny tandroka Protestanta marina an'ny Adventisma tao Etazonia. Ao amin'izany tantaran'ny fiandohana izany no anehoana ny tantaran'ny fiafaran'i Etazonia, satria i Jesosy mandrakariva maneho ny faran-javatra iray amin'ny alalan'ny fiandohan-javatra iray.

Ireo vavolombelona telo tamin'ny fiandohana—dia ny Isiraely fahiny, ny Isiraely maoderina, ary ny Isiraelin'i Jeroboama—dia maneho mialoha ny faran'ilay bibidia avy amin'ny tany; nefa misy fiafarana iray hafa koa izay tsy maintsy apetraka mialoha, alohan'ny hanehoana ny fijoroana vavolombelon'ilay mpaminany izay avy tany Joda ka nananatra an'i Jeroboama. Ny tantaran'ny fiafarana izay tsy maintsy ampidirina dia ny fiafaran'ny fanjakan'i Isiraely avaratra sy atsimo, araka ny anehoan'ny mpaminany Ezekiela azy.

Tsy tokony hohadinoina fa izay asehontsika ankehitriny dia izao: ny fikomiana tamin'ny 1863 dia voamariky ny fahavetavetana voalohany ao amin'ny Ezekiela toko faha-valo, dia ilay sarin'ny fahasaro-piaro. Rehefa dinihintsika ny fiafaran'ny fanjakana avaratra sy atsimo araka ny asehon'i Ezekiela, dia hanana porofo mihoatra noho izay ampy isika hanamafisana fa ny fikomiana tamin'ny 1863 dia naseho tamin'ny alalan'ny fikomian'i Arona sy Jeroboama, ary fa izy io no manondro ny fiandohan'ny taranaka voalohany amin'ireo taranaka efatra amin'ny Advantisma Laodikeana.

Hohizantsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ity fianarana ity.

Ary tonga tamiko indray ny tenin'i Jehovah nanao hoe: Ary ianao, ry zanak'olona, makà hazo iray, ka soraty eo amboniny hoe: Ho an'i Joda sy ho an'ny Zanak'Isiraely namany; avy eo makà hazo iray hafa, ka soraty eo amboniny hoe: Ho an'i Josefa, dia ny hazon'i Efraima, sy ho an'ny taranak'Isiraely rehetra namany; ary ampiraiso izy roa mba ho hazo iray ihany; dia ho tonga iray eo an-tananao izy. Ary raha miteny aminao ny zanaky ny firenenao hoe: Tsy hasehonao anay va izay tianao holazaina amin'ireo? dia lazao aminy hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo: Indro, halaiko ny hazon'i Josefa, izay eo an-tanan'i Efraima, mbamin'ny firenen'Isiraely namany, ka hatambatro aminy, dia amin'ny hazon'i Joda, ary hataoko hazo iray ihany izy, ka ho iray eo an-tanako. Ary ireo hazo izay anoratanao dia ho eo an-tananao eo imasony. Ary lazao aminy hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo: Indro, halaiko avy any amin'ny jentilisa, izay nalehany, ny Zanak'Isiraely, ka hangoniko avy amin'ny lafiny rehetra izy, ary ho entiko ho any amin'ny taniny izy;

Ary hataoko firenena iray ao amin'ny tany izy, eny ambonin'ny tendrombohitry ny Isiraely; ary mpanjaka iray no ho mpanjaka aminy rehetra; ka tsy ho firenena roa intsony izy, sady tsy hizarazara ho fanjakana roa intsony mandrakizay. Ary tsy handoto tena intsony amin'ny sampiny izy, na amin'ny zava-maharikoriko ataony, na amin'ny fahadisoany rehetra; fa hovanjeko hiala amin'ny fonenany rehetra izay nanotany azy izy, ka hodiofiko; dia ho oloko izy, ary Izaho ho Andriamaniny. Ary Davida mpanompoko no ho mpanjaka aminy; ary izy rehetra hanana mpiandry iray; handeha amin'ny fitsipiko koa izy, ary hitandrina ny didiko sady hanao izany. Ary honina ao amin'ny tany izay nomeko an'i Jakoba mpanompoko izy, dia ilay nonenan'ny razanareo; ary honina ao aminy izy, dia izy sy ny zanany ary ny zafin'ny zanany mandrakizay; ary Davida mpanompoko no ho andrianany mandrakizay. Ary hanao faneken'ny fihavanana aminy Aho; ho fanekena mandrakizay izany aminy; ary hampitoeriko izy, ka hampitomboiko, ary hapeetrako eo afovoany mandrakizay ny fitoerako masina. Ary ny tabernakeliko koa ho ao aminy; eny, Izaho ho Andriamaniny, ary izy ho oloko. Ary ny jentilisa hahalala fa Izaho Jehovah no manamasina ny Isiraely, raha ny fitoerako masina no eo afovoany mandrakizay. Ezekiela 37:15–28.

